

EVOLUȚIA GLOBALIZĂRII ȘI PERSPECTIVA CLUBULUI DE LA ROMA

¹Drd., Raluca GEORGESCU

²Dr., prof. univ., Ion PARGARU

³Drd., Marcela MITRIȚA

²Universitatea Politehnica din București

Str. Splaiul Independenței 313, București 060042, România, www.upb.ro

^{1,3}Academia de Studii Economice din București

Piața Romană 6, București, România

Tel.+4021319.19.00 <http://www.ase.ro>

Abstract

In the XXIst century we still talk about the evolutive concept of globalization. In the end, we should understand if it's a phenomenon that ignites research in technologies and evolves towards less developed areas of the world. Also, globalization could derail because of the environment, the social, economic and political spread could be seen as dangerous. These are some of the dilemmas that we have these days and we try to answer them in a clear and simple way during this paper.

Introducere

Plecând de la premisele acestui citat, realizăm că acest proces denumit în ultimul secol “globalizare” își are originile chiar de la începutul civilizației, odată cu momentul când omul, în dorință sa de a cunoaște mai mult și de a avea cât se poate de mult migrează către ținuturi mai bogate, în plin progres (Bran, et al., 2012).

Globalizarea este termenul modern menționat întâia oară de către Theodorov Levitt în lucrarea să științifică “Globalization and Marketing” în anul 1980 și este folosit la descrierea schimbărilor în toate societățile ca urmare a evenimentelor care au loc într-o anumita parte a globului și au consecințe din ce în ce mai vizibile asupra societăților și problemelor din toate părțile lumii ;chiar și asupra țărilor slab dezvoltate care nu manevrează aceste schimbări complexe și neincetate,dar mai ales asupra țărilor în plin progres sau deja dezvoltate care par că înfloresc pe toate planurile sub amprenta iminentă a globalizării. (Bran, et al., 2012)

Oamenii din întreagă lume se apropie mai mult că niciodată și fizic dar și psihic. Bunurile și serviciile care apar într-o țara vor fi promovate imediat în celelalte. Transferul și comunicarea internațională sunt mai frecvente și în curând vor deveni indispensabile. Pentru a descrie acest moment, ei folosesc termenul: ”era globalizării”. Fenomenul la scara largă afectează afacerile economice și exercită o influență largă asupra societății. Creșterea țărilor în curs de dezvoltare este principală cauza a globalizării și le aduce atât oportunități, cât și dezavantaje. Aceasta este cu siguranță cea mai puternică sursă de schimbare din punct de vedere cultural, economic, politic și social în interiorul statelor și între ele în lumea noastră.

Acesta poate fi considerat un proces prin care țările se apropie mai mult prin intensificarea contactelor, comunicării și comerțului pentru a crea un sistem global unic ”o Nouă Ordine Mondială”.

Globalizarea că nivel de proces nu este un fenomen nou în experiență umană, dar privind amploarea și acoperirea contemporană a fenomenului sunt fără precedent. Dacă privim în zilele noastre, criza economică pornită din SUA nu a lăsat niciun alt stat neafectat deoarece sistemele de tranzacționare sunt foarte dependente unul de celălalt.

Dat fiind că globalizarea este un set complex de procese care afectează practic toate aspectele vieții noastre de zi cu zi - arta, cultura, economia, politică, imigrația, clima, sănătatea - studiile asupra globalizării ne arată fără ascunzișuri o multitudine de perspective umaniste, sociale

și științifice asupra formelor pe care le ia globalizarea, a forțelor care le modelează, a originilor lor istorice și a impactului lor asupra tuturor aspectelor vieții indivizilor și comunităților.

Fără să punem la îndoială acest lucru, secolele XVIII și XIX au reprezentat și reprezintă și acum cele mai dinamice perioade și dense în strânsă legătură cu derularea faptelor istorice, sociale contradictorii și complexe, dar la fel de dramatice prin consecințele proceselor și fenomenelor desfășurate în plan spiritual, politico-militar, economic și social, care au condus la propagarea globalizării. Putem afirma că este “secolul extremelor” în care omenirea a experimentat cele mai spectaculoase evoluții, de la nimic la aproape tot, reușind atât “sa oprească timpul în loc” și să cunoască cel mai ridicat nivel al dezvoltării economice și culturale al civilizațiilor, fapt simțit la prag foarte înalt și astăzi. Dar este și secolul în care sute de milioane de oameni au fost victimele războaielor, revoluțiilor din diferite domenii și pornind din diferite ideologii fie religioase, etnice, politice etc

Globalizarea este un concept foarte des utilizat pentru caracterizarea stării actuale a economiei la nivel mondial, însă este înțeles diferit de fiecare om din pricina percepției asupra evenimentelor întâmplătoare în viața noastră. Unii îl percep că pe o uniformizare complexă și completă, alții, dimpotriva, că o diversificare în sens rău de proporții, bazată pe respectarea unor principii comune impuse.

Aceasta este prezentată sub forma unui fenomen specific sfârșitului de secol și de mileniu, globalizarea – sau cel puțin unele dintre dimensiunile sale are la baza o lungă istorie. Sub acest din urmă aspect, globalizarea reprezintă consecința aproape naturală al cursului tot mai accelerat imprimat istoriei, prima Revoluție Industrială.

Ceea ce deosebește fenomenul contemporan al globalizării de precedentele procese de integrare de la prima sa apariție sunt: – scara (anterior fiind regională, actual mondială); – ritmul schimbărilor lent dar sigur la început, iar acum foarte accelerat de o perioadă de 40-50 de ani sprijinirea într-o mai mare măsură pe progresul tehnologic decât înainte, cu impact imediat și ireversibil asupra condițiilor vieții cotidiene.

Odată cu apariția Revoluției Industriale globalizarea prinde contur cât mai accentuat, odată cu descoperirea de noi teritorii și fluxuri migratoare. Dar cel mai interesant este dezvoltarea sincronizată cu progresul tehnologic prin care muncă manuală a fost înlocuită cu mașinismul. În acest proces mecanizat, muncitorului, adică celui mai important actor în mondializare îi revine rolul de supraveghere, reglare și alimentare a mașinii și control al calității. Revoluția industrială a avut ca efect creșterea producției, îmbunătățirea calității vieții și conștientizarea omului că poate deține mai mult capital, mai multă putere, ceea ce l-a făcut să se sacrifice pe el însuși pentru a duce o viață plină satisfacții (Bran, et al., 2012).

Abia după sfârșitul celui De-al Doilea Război mondial putem avea în vedere despre un avânt extraordinar al globalizării; atunci când procesul a devenit în realitate fenomen la scară largă (sau când lumea a devenit conștientă de el într-adevăr), o creștere alarmantă și extrem de satisfăcătoare la nivelul țărilor bogate. De acum ne putem gândi la globalizare că la o uniune între națiuni care are ca scop reorganizarea granițelor naționale și transpunerea lor într-una singură prin care se pot face anumite transferuri: de forță de muncă denumită “furtul creierelor” sau furt intelectual, apoi uniformizarea taxelor din păcate pentru statele mai puțin dezvoltate care nu pot ține pasul statelor opulente, stabilirea unor norme standard care au impact nu tocmai eficient în țările slab dezvoltate. Lipsa de capital rezultă dezintegrarea mediului, populația în scădere, mortalitate crescută (Bran, et al., 2012).

Haosul cu care ne confruntăm astăzi reiese din faptul că, pornind de la dezvoltarea pe cele mai importante planuri: economic și tehnologic, ale cărei origini provin în special din Statele Unite ale Americii, face că diferențele de potențial ale tuturor țărilor să creeze o așa numită cursă în goana după profit și putere (Bran, et al., 2012).

Imediat după aceasta expansiune a fenomenului, cruntă realitate ne arată două ipostaze asimetrice clar: țările dezvoltate asimilează cele mai importante beneficii (eficiență economică,

infrastructura,civilizație ceva mai superioară) pe când țările slab dezvoltate par că regresează din toate punctele de vedere și rămân îndatorate țărilor luxuriante.Pe de-o parte există o cultura universal benefică tuturor ,iar de pe cealaltă baricada cultura societăților dispare și devine un spectacol care aduce profit ,însă nu lor .De aici putem concluziona faptul că acest concept al globalizării este doar o fațadă după care se ascunde singurul motiv :cine deține capital ,obține profit,cine nu deține ,se îndatorează (Bran, et al., 2012).

Obiectivele declarate ale globalizării se concretizează într-unul singur: sistem de guvernare mondială și o societate mondială cu reguli universale și gândire la unison. Însă există o singură întrebare. Oare cui îi este benefică aceasta transformare a tuturor guvernelor naționale într-unul singur mondial de fapt? Țărilor bogate care își permit să treacă prin tranziții sau țărilor sărace care trebuie să se îndatoreze pentru a trece prin tranziții? Aceasta paradigmă societății globale de astăzi pe care o vom dezbate în continuarea acestei lucrări cu argumente solide și întemeiate (Bran, et al., 2012).

Viziunea Cubului de la Roma: globalizarea percepută că depedenta între țări la nivel mondial, fără frontiere naționale

Menirea acestei organizații este de a se comportă asemenea unui stimulent mondial, indiferent de interesele și tendințele politice, ideologice sau de mediul de afaceri existente.

Clubul de la Roma este format din personalități foarte influente, cu o deosebită educație în diverse și vaste domenii și care au principalul obiectiv de a dezvoltă gândiri corecte și sănătoase în privința globalizării și de a luptă prin acest intermediu împotriva globalizării. Din aceasta organizație fac parte oameni de știință, economiști vestiți, înalți funcționari din mediul internațional, președinți sau foști președinți ale diferitelor state, oameni care provin din mediile de afaceri etc. De altfel, Clubul își aduce aportul la rezolvarea celor mai alarmante problem globale: fie ele sociale, economice, politice, tehnologice, de mediu, chiar și culturale și chiar psihologice, una dintre cele mai controversate enigmepe care lumea le are de înfruntat, deoarece schimbarea trebuie făcută de la acest nivel ,dar este și cel mai dificilă schimbare de la cel mai dificil nivel.

Om de știință Bertrand Schneider, secretarul general al celebrului “Club de la Roma”, apreciază ca “globalizarea” constituie în realitate o înclinație care transpune trepatat în economia mondială, în politică, în viață socială și celelalte domenii de care depinde omul, tendință care schimbă enorm traseul dezvoltării societății actuale informaționale.

În idea că informatizarea acestei societăți consumiste se aprofundează cu fiecare aspect pe care-l disecam mai de-aproape, există mari semne de întrebare referitoare la modul și eficiență modului actual de guvernare la nivelul fiecărui stat membru al acestei “mascarade” și nu în ultimul rand la capacitatea oamenilor care iau deciziile finale. Autorul susține că mondializarea presupune mai mult decât interdependentă între statele naționale, încât nu se mai știe sigur dacă acestea au într-adevăr libertatea de mișcare presupusă în direcția economiei, ci este în realitate o economie impusă.

De o foarte mare relevanță se prezintă și următoarele precizări. Primă dintre ele o reprezintă idea cum că din punct de vedere geografic, acest fenomen nu este un fenomen atotcuprinzător, deoarece există o mulțime de țări foarte sărace și puține în curs de dezvoltare care nu pot participa la “bunăstarea” lumii deoarece nu se pot ajuta nici pe ele. Toate părțile existentei umane se include într-una singură, iar omul din păcate face toate demersurile că să se extindă rapid fără a ține cont se consecințele pe termen lung.

În concluzie, sintetizând toate cele menționate mai sus, globalizarea:

- ✦ este produsul general de dependent țărilor fără frontier naționale,
- ✦ revoluția informațională accelerează la nivel maxim procesul globalizării;
- ✦ cuprinde economia;
- ✦ Cultura universală
- ✦ Reprezintă toate tipurile de relații umane

Atitudini și abordări ale globalizării

Odată ce globalizarea este un fenomen atât de complex, neomogen, cu niveluri de dezvoltare și abordări diferite din toate punctele de vedere, cu schimbări haotice și din păcate ireversibile, care evident se aprofundează cu fiecare eveniment în parte, nu îl putem defini concret. De fapt, nu putem include o sumedenie de caracteristici într-o singură definiție de doar câteva rânduri.

Abordările și atitudinile despre acest proces diferă într-adevăr și sunt uneori situate la poli opuși. Deși dacă privim printre rânduri putem afirma cu argumente bine întemeiate că mondializarea este în antiteza chiar cu ea însăși, deoarece în măsură în care ajută țările deja prospere să dețină monopolul asupra dezvoltării mondiale, în aceeași măsură destabilizează țările subdezvoltate și le îndreaptă alarmant către un regres continuu (Bodislav, 2015).

Joachim Wilmeyer afirmă că participarea la crearea performanței, de fapt, dreptul la performanță, egalitatea șanselor tuturor, finanțarea echitabilă, echitatea între generațiile umane la nivelul satisfacerii nevoilor fundamentale; numai în urma acestor accepțiuni, putem să concluzionăm în mod pozitiv că numai prin intermediul globalizării putem avea un mediu perfect echitabil din toate punctele de vedere, trebuie numai acceptată că o schimbare benefică și întâmpinată deschis, nu cu rezistentă. Un lucru interesant de observat este că dacă prin absurd globalizarea s-ar fi putut manevra de către toate țările ca un tot unitary, într-adevăr satisfacerea nevoilor fundamentale ar fi completă.

De pe cealaltă baricada, UNESCO afirmă că modul în care globalizarea își revarsă efectele exclusiv negative asupra noastră ca societate, nu este în relație direct proporțională cu schimbările de pe piață turbulentă, ci acestea sunt efectele care apar în urma modului defectuos și chiar dezastruos în care guvernarea țărilor respective își face simțită prezentă. După cum am precizat mai sus, în evoluția acestui fenomen există mai mulți actori implicați din diferite domenii de activitate (economie, cultura, societate etc.) ce încearcă să încline balanța în favoarea obținerii de profit, adică în detrimentul personal fără să țina cont de interesele reale ale indivizilor (Bran, et al, 2012).

În anul 1966 pentru a înțelege în adâncurile ei “tenebroase” globalizarea, Marshal McLuhan a introdus un exercițiu de gândire foarte eficient cu rezultate puțin spus demoralizante: dacă populația globului s-ar reduce la un singur sat cu doar 100 de locuitori care s-ar numi reprezentativ “sat global” acesta ar arată cam așa 70% dintre persoane ar fi analfabete, 50% dintre acestea ar fi flamande și ar exista un singur intelectual. Se intuiește ușor de partea cui este puterea și cine domină întreaga “comunitate” (Bran, et al., 2014). Mai sunt două observații interesante, cum că: 80% dintre acestea au condiții proaste de viață și asigură bunăstarea a 6% adică exact starea în care se găsesc majoritatea națiunilor de astăzi, doar reduse la un număr foarte mic de persoane (Bran, et al., 2012).

După cum observăm aceste atitudini favorabile sau mai puțin favorabile asupra termenului de globalizare, concluzionăm că evident singură entitate sau mai degrabă instituție care poate face diferență în acest caz este statul. Statul trebuie să asimileze condițiile “impuse” sau oferite în condiții de globalizare și să le filtreze conform tradițiilor și specificului său (economic, cultural, social etc.) și chiar conform interesului său. În primul rând el trebuie să gestioneze grijile care apar în urma acestui fenomen, haosul care se creează, nevoile care apar pentru viitorul apropiat și îndepărtat și dezvoltarea de planuri și strategii viabile pe termen lung (Bran, Ioan, 2009).

CONCLUZIE

În cazul țărilor cu o economie precară statul pierde mult din puterea de concentrare asupra obiectivelor principale către care țara ar trebui teoretic să se îndrepte și își canalizează forțele de dezvoltare spre interesul oamenilor care sunt la cârmă. Așadar putem spune că nu se permite dezvoltarea țărilor de acest tip, tocmai pentru a fi dependente de cele care prosperează. Se poate concretiza aceasta afirmație prin faptul că în țările slab dezvoltate este caracteristică creșterea inflației și demoralizarea cetățeanului de rând care se simte neajutorat și clachează (Bran, et al, 2012).

Că reacție la efectele acestea negative resimțite la nivelul majorității națiunilor s-a “înființat” dacă putem spune așa “mișcarea antiglobalizare”.

O primă abordare ce reiese dintr-o privire fugitivă asupra globalizării, este cel de internaționalizare sau mondializare. Din această perspectiva, termenul de “global” este un alt termen pentru a descrie relațiile dintre state, iar „globalizarea” înseamnă o creștere a interdependentelor și schimburilor internaționale. În acest sens, Paul Hirst și Grahame Thompson au abordat globalizarea în termeni de „fluxuri largi și în continuă creștere ale comerțului și investițiilor de capital între țările lumii” (Bran, et al, 2012). Evident că o asemenea „globalizare” poate fi identificată în marile fluxuri între diferite țări și sub aspectul populației, mesajelor și ideilor. Astfel, globalizarea se referă la creșterea interacțiunilor și interdependentelor dintre popoare/oameni din diferite țări”. A doua abordare teoretic identifică globalizarea cu modernizarea sau occidentalizarea, în special în forma ei „americanizată”. Urmând această idee, globalizarea este dinamică, evoluând, dacă putem spune așa mai repede că omenirea. (Bran, et al, 2012).

O a treia abordare identifică globalizarea cu universalizarea. Când Oliver Reiser și B. Davies au inventat cuvântul ”globalizare” în anul 1940, aveau în minte „universalizarea” și prevesteau o contopire a tuturor culturilor de pe glob și transpunerea lor într-una singură. În aceasta accepțiune, global înseamnă peste tot în lume, iar globalizare este procesul de răspândire a diferitelor idei, descoperiri în materie de știință, dar mai ales a unei culturi universale în cadrul popoarelor din toate colțurile lumii. Pe scurt, înseamnă “stâlcirea” națiilor, amestecarea și pierderea culturilor naționale, ceea ce da sens unui popor la Facerea Lumii și până acum. Aici putem aduce în discuție tehnologizarea tuturor proceselor, calendarul Gregorian, automobilele și dependent de aceasta industrie și nu numai (Bran, 2012).

Ultimă accepțiune privind globalizarea este aceea care identifică acest proces cu “deteritorializarea”. Plecând de la aceasta premise putem spune că unul dintre cele mai bine stabilite scopuri implică o “reconfigurare geografică” pentru că granițele teritoriale să nu mai delimiteze un spațiu social reprezentativ unei țări, ci să existe un spațiu global, unitar, fără caracteristici singulare, fără a se ține cont de individual care are nevoie de recunoașterea individuală. Anthony McGrew și P. G. Lewis care se pare că au perceput acest lucru la unison, afirmă că: „Globalizarea se referă la sporirea legăturilor dintre statele și societățile care iau parte în prezent din sistemul mondial. Acesta descrie procesul prin care evenimentele, deciziile și activitățile desfășurate într-o parte a lumii au consecințe semnificative pentru indivizi și comunități situate la distanțe mari una fata de cealaltă” (Bran, et al., 2012).

Un ultim lucru ar fi de spus în acest context, cum să acest fenomen atrage păreri pro și contra. Însă singurul mod prin care putem evalua adevărată fata a globalizării este prin dezbaterile tuturor domeniilor în care aceasta își face apariția și să tragem concluziile în mod cât mai obiectiv.

BIBLIOGRAFIE

1. Bodislav, D.A. (2015). The impact of privatization on regulated energy markets: a Great Britain’s case study in industrial ecology, *Progress in Industrial Ecology*, vol. 9, nr. 1, pp. 13-18.
2. Bran, F., Bodislav, D.A., Rădulescu, C.V., Ioan, I. (2014). Corporate Governance intervention for a sustainable model, *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*, nr. 46, pp. 216-226.
3. Bran, F., Ioan, I. (2009). *Globalizarea și Mediul*. București: Editura Universitară.
4. Bran, F., Manea, G., Ioan, I., Rădulescu, C.V. (2012). *Globalizarea Manifestări și reacții*. București: Editura Economica.